

Een doorbraak voor 9 PLY

Jaap van den Herik

In het afgelopen seizoen heeft het computertentiaal 9 PLY voor de tweede keer in de reguliere Friese onderbondskampetitie meegespeeld. De computers waren na hun sukses van vorig jaar (zie SN 8/9/84, p. 288), toen ze in de 2e klasse 9 punten uit 5 wedstrijden haalden, ingedeeld in de 1e klasse. Evenals vorig jaar was opnieuw afgesproken dat verenigingen uit deze klasse het recht bezaten om te weigeren tegen de computers te spelen. Alleen Drachten weigerde op principiële gronden. Vijf teams hebben het tegen 9 PLY opgenomen, terwijl twee wedstrijden niet gespeeld werden. Dit gebeurde overigens om uiteenlopende redenen: Steenwijk meldde zich af omdat ze te veel zieken hadden en niet met invaliders wilden spelen; Philidor 3 (toch al kampioen) kwam niet vanwege de sneeuw op de wegen.

Kampioenen

Hoewel Philidor 3 alle wedstrijden gewonnen heeft en zich daardoor kampioen van de 1e klasse kan noemen, geldt voor 9 PLY in zekere zin hetzelfde. Het Computerteam won namelijk alle vijf wedstrijden en zelfs met grotere cijfers dan Philidor 3. Het is dan ook jammer dan een onderlinge ontmoeting niet heeft plaatsgevonden. Vanzelfsprekend promoveert Philidor 3 naar de promotieklasse van de Friese Schaakbond, maar het ligt in de lijn der verwachtingen dat ook 9 PLY in de promotieklasse zal mogen uitkomen. Het heeft geen enkele zin om dit team nogmaals in de eerste klasse te laten spelen. De uitslagen waren als volgt: gewonnen van Achtkarspelen met $7\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$, van W.E.S. (Wolvega) met $6\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$, van Heerenveen met $7\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$, van Pion (Harlingen) met 6-2 (regl. 8-2), van Franeker met 8-2.

Speelsterkte

De organisatoren van 9 PLY, de heren De Kruijff en Visser wisten met behulp van de importeurs Wegam en Electronics Nederland een behoorlijk sterk computerteam op de been te brengen. In het team speelden onder meer 3 Super Constellations, Prestige II, A.R.B. Sargon IV, Super 9, Mephisto Excl., Conchess II 4 MHz en Elegance Challenger. Aan het begin van de competitie werd nog even verondersteld dat de rating van de Super Constellation in de buurt van de 2000 zou liggen. Dit bleek evenwel bepaald niet het geval, de ratingprestatie van deze computer was uiteindelijk (slechts) 1770.

Bekerwedstrijden

Nieuw was het meespelen van een 9 PLY-vertiaal in de KNSB bekercompetitie. Er werd in de eerste ronde geloot tegen Ema-

nuel Lasker, een "middenmotor" uit de promotieklasse. Deze club riep 9 PLY een duidelijk halt toe, door een 4-0 overwinning te behalen; de rating van hun spelers wordt geschat op 2000, 1850, 1800 en 1800. In een bekercompetitie tijdens het Friese kampioenschap wisten 2 computers evenwel verdienstelijke remises te boeken tegen D. van der Meulen (2100) en J. Wiersma (1900).

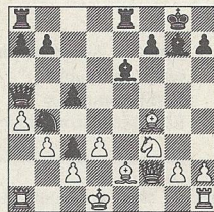
Partijen

Het is niet uitgesloten dat de grote overwinningen van 9 PLY voor een deel zo hoog uitgevallen zijn door het psychologisch effect dat het spelen tegen een computer kennelijk met zich meebrengt. Zie eens wat de witspeler in onderstaande partij overkomt.

Wit: T. Siblesz (Heerenveen, ± 1860)

Zwart: Elegance

1. e4 c5 2. f4 e5 3. d3 exf4 4. Lxf4 Pf6 5. Pc3 d5 6. e5 d4 7. exf6 dxc3 8. De2+ Lef6 9. fxg7 Lxg7 10. b3 Pc6 11. Pf3 0-0 12. Df2 Te8 13. Le2 Pb4 14. Kd1 Da5 15. a4

15. ... Lxb3 16. cxb3 c2+ 17. Kc1 Lxa1 18. Dg3+ Lg7 19. Le5 Pa2+ 20. Kb2 Txe5 21. Pxe5 Dd2 22. Ka3 Pc3 23. b4 c1(D)+ 24. Kb3 Da2 mat.

Dat het ook heel anders kan toont de volgende partij aan waarin de zwartspeler nagenoeg niets doet en het programma Elegance eigenlijk alleen zichzelf als tegenstander heeft. Op verschillende punten blijkt dat het programma niet begrijpt dat 'positie' belangrijk is en materiaal een ondergeschikte faktor kan zijn.

Wit: Elegance

Zwart: J. Hibma (Franeker, bord 8)

1. e4 c5 2. d4 cxd4 3. c3 Pf6 4. e5 Pd5 5. Pf3 Pc6 6. cxd4 d6 7. Le2 e6 8. 0-0 Le7 9. Pc3 0-0 10. Ld2 Dc7 11. Pb5 Db8 12. exd6 Lxd6 13. Pxd6 Dxd6 14. Dc1 Dd8 15. Dc5 h6 16. Ld3 Pde7 17. Tfe1 b6 18. Dc4 Lb7 19. Da4 Pd5 20. Tac1 Pde7 21. Le4 Te8 22. Pe5 Pxe5 23. Lxb7 Txc1 24. Txc1 Db8 25. dxe5 Dxb7 26. Da3 Pd5 27. Dg3 Kh7 28. Df3 Db8 29. Dd3+ Kg8 30. Dg3 Kh7 31. Da3 Kg8 32. Dd6 Dxd6 33. exd6 Td8 34. Te6 Kf8 35. b4 Ke8 36. Le1 Kd7 37. b5 Te8 38. Txc8 Kxc8 39. Ld2 Kd7 40. Le1

Kxd6 41. La3+ Kd7 42. Lf8 g6 43. Lxh6 Pc3 44. a4 Pxa4 wit geeft het op.

Het Lombaers-probleem

Er is een groot aantal inzendingen met originele uitwerkingen bij het afscheidscomité binnengekomen (zie SN 5/85, p. 176). De Nederlandse kampioen Chess 0.5 X bevond zich eveneens onder de goede inzenders. Het programma gaf bovendien alle verleidingen keurig aan. Overigens deden velen anderen dat ook. De sleutelzet was 1. Db4-a3.

De prijzen zijn toegekend aan: R. Eland (Utrecht), M. Syola (Delft) en J. van Bokkem (Rotterdam).

Zij zullen inmiddels de uitgeloofde boekenbonnen reeds ontvangen hebben. In verband met de vele schaakactiviteiten zoals het OHRA toernooi, de interzonale toernooien, etc., zal het volgende nummer geen computerschaakrubriek bevatten.

Schakend Nederland - juli/augustus 1985
Prof. dr. H.J. van den Herik: Een doorbraak voor 9 Ply